

binnenland

‘Moet men per se herhalen dat dit een nationalistische canon is?’

INTERVIEW EMMANUEL GERARD De canon is een instrument om de Vlaamse identiteit te promoten, luidde de kritiek. Nu hij klaar is, blijft de voorzitter van de samenstellende commissie er resoluut achter staan. ‘Er was géén politieke onderhandeling over de inhoud.’

Hoe kijkt u naar het eindresultaat?

Gerard: ‘Ik ben heel tevreden. Ik denk dat hier een rijk instrument ligt, al ontbreken er natuurlijk ook veel zaken. Ik zie het als een ontdekkingstocht. De bedoeling is een breed gamma van onderwerpen aan te brengen. Het is een bredere kijk op wat zich hier heeft afgespeeld: cultuur, economie, politiek, taal. In dat opzicht is de Vlaamse canon breder dan de canon van Nederland.’

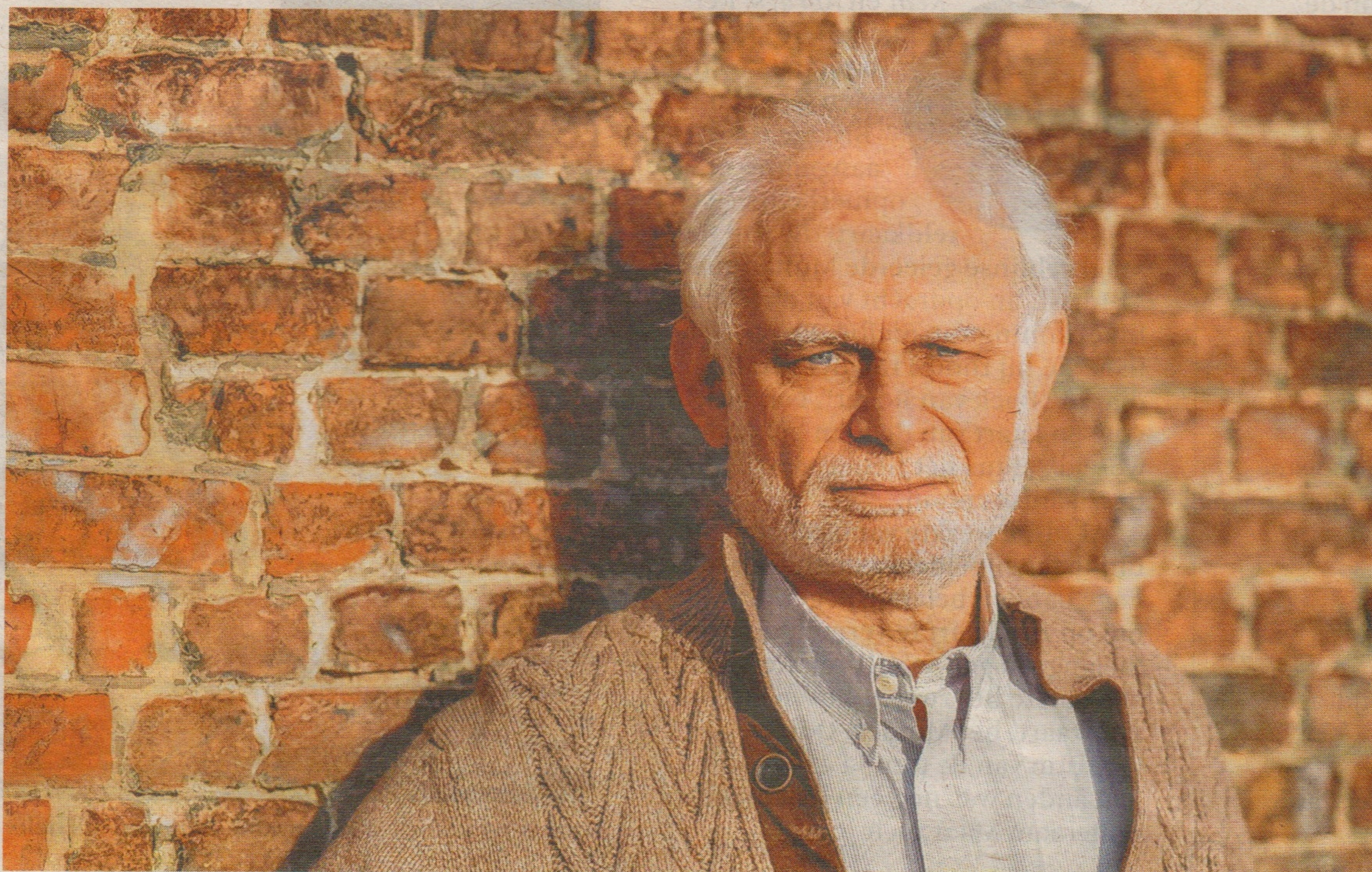
Had Vlaanderen dit nodig?

‘Dat is een lastige vraag. Ik heb de canon niet uitgevonden, maar nu hij er is, kan hij zijn dienst bewijzen. Voor veel mensen kan hij een rijke bron van kennis zijn, of van discussie. Laatst zei een journalist nog dat er een gebrek is aan historische cultuur, we praten over van alles zonder te weten waarover het eigenlijk gaat. Dit instrument probeert die info te verschaffen.’

Is het spijtig dat dit initiatief uit de Vlaamse regering kwam, en niet uit het academische veld?

‘Dat noem ik de erfzonde van het project. Het is gelanceerd in een politieke context en torst daarvoor ook een bepaalde hypothese. Nu het ding er ligt, moet je het ook beoordelen op zijn merites. Het is wel gestart uit een politieke vraag, maar ook de politiek heeft gezien dat zo’n instrument alleen zin heeft als men het overlaat aan experts.’

‘Ik heb de commissie zelf kunnen samenstellen en er was geen politieke onderhandeling moge-

Emmanuel Gerard: ‘Er komt ook een versie van de canon in een eenvoudiger register.’ © belga

‘De hardnekkigheid en het niet willen luisteren naar voor- of tegenstanders, hebben me wel verrast’

lijk over de inhoud. De verantwoordelijkheid voor de inhoud ligt dus bij de commissie. Je kunt daar kritiek op hebben, maar het is losgekomen van de politiek. Kijk ook onbevungen naar de samenstelling van die commissie:

je ziet mensen uit allerlei hoeken met verschillende expertises, die gesteld zijn op hun deontologie.’

Heeft de kritiek u verrast?

‘Die heeft me niet verrast. Je kunt over dit concept stevig van gedachten wisselen, een canon als sacraal instrument is te gek voor woorden. Maar je moet hem willen verstaan zoals hij wordt omschreven. Voortdurend verwijzen naar een etymologische betekenis van het woord “canon” brengt ons niet veel bij. Ik begrijp dat je over het concept kunt discussiëren, maar de hardnekkigheid en

het niet willen luisteren naar voor- of tegenstanders, hebben me wel verrast. Moet men nu per se herhalen dat dit een nationalistische canon is, een van de belangrijke argumenten van critici?’

De kritiek dat het een instrument is voor Vlaamse natievorming?

‘Luisteren ze wel naar degenen die eraan gewerkt hebben? Kunnen we naar het verleden van Vlaanderen kijken zonder een politieke bril op te zetten? We moeten daar op een onbevungen manier over kunnen praten. Je kunt toch geïnteresseerd zijn in

wat zich hier heeft afgespeeld, zonder dat je per se een frame moet opzetten dat dit iets van vandaag legitimeert? Je kunt gewoon geïnteresseerd zijn in hoe het Nederlands zich hier heeft ontwikkeld, bijvoorbeeld.’

De geschiedenis van de politieke partijen zit er niet in. Is die er bewust uitgelaten?

‘De canon is geen galerij van “de bekendste” politici. Dit is geen politieke geschiedenis van Vlaanderen of van België. Dan zouden we bijvoorbeeld het schoolpact en het cultuurpact moeten opnemen. Maar dan gaan we te ver. Ik denk dat je de belangrijke elementen hebt die nodig zijn om deze regio en dit land te begrijpen.’

Is dit een work in progress?

‘Zo zou ik het graag zien. Het is niet de bedoeling de canon maandelijks te veranderen. Maar in functie van de feedback – bijvoorbeeld hoe ze er in onderwijskringen mee omgaan – kunnen we naar de website kijken. Want ook die is rijk gestoffeerd, met veel perspectieven.’

Welk publiek wenst u voor dit werk?

‘Allicht zal het onderwijs interesse hebben. Maar het is zo opgesteld dat een breed publiek ervan kan genieten. Er komt ook een versie voor mensen met taalproblemen, denk aan sommige nieuwkomers, zodat dezelfde informatie voor hen beschikbaar is in een eenvoudig register.’

Karsten Lemmens